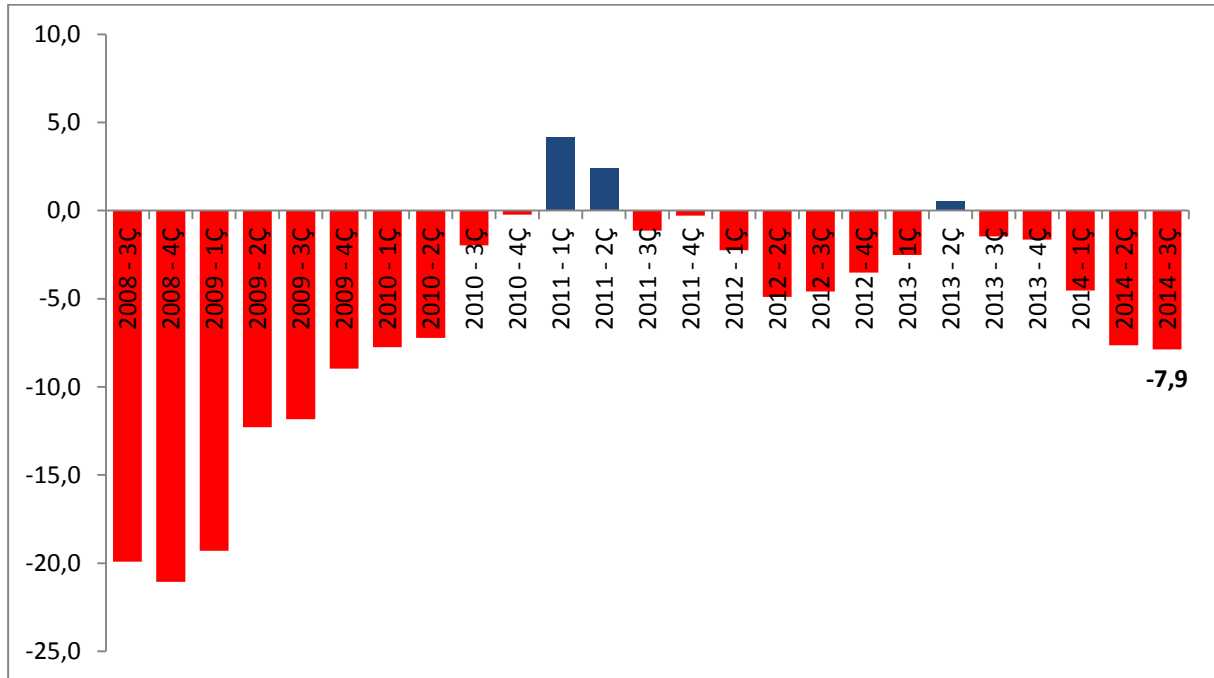

PERAKENDECİ 2014'ÜN İLK 9 AYINDA 2013'Ü ARAR OLDU

TEPE, Eylül 2014'te bir önceki aya göre 6,7 puan, geçen yıla göre ise 9 puan düştü. 2013 yılının ilk 9 aylık döneminde TEPAV Perakende Güven Endeksi -1,1 değerini alırken, 2014 yılının ilk 9 ayında -6,7 değerini aldı. Yani perakende güveni, 2014 yılında 2013'ün altında değer almış oldu.

3. çeyrekler itibariyle bakıldığında 2014 yılında -7,9 değerini aldı perakende güveni. 2013 yılının 3. çeyreğinde -1,5 değerini alırken, 2009 yılının 3. çeyreğinden -11,8 değerini almıştı. 3. çeyrekler itibari ile perakende güveninde 2014 yılında 2009 yılından bu yana en düşük değer alınmış oldu.

Şekil-1. TEPE (Çeyreklik dönemler) (2008/3Ç – 2014/3Ç)

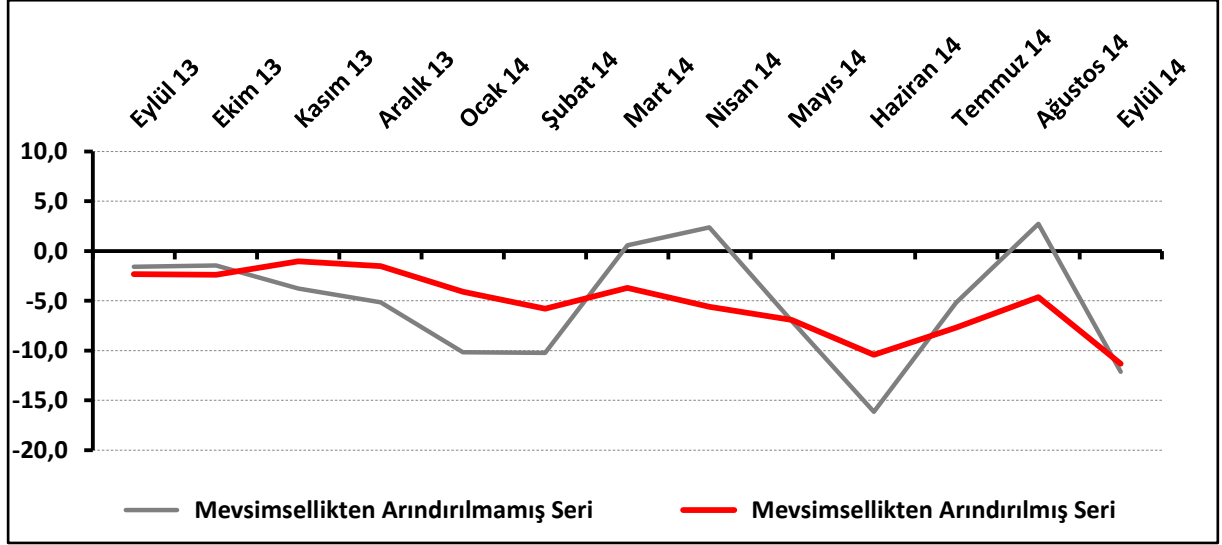

Perakendenin alt sektörlerinde geçen yıla göre en çok artış elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar sektöründe görüldü. Perakendede hem geçtiğimiz döneme göre işlerin durumunda hem de gelecek dönem beklentilerinde geçen aya ve geçen yıla göre düşüş yaşandı. AB'de perakende güveni ise 4. ayında da düşmeye devam etti.

Perakende güveni, bir önceki aya ve geçen yıla göre düştü:

Temmuz ve ağustos aylarında yükselen TEPE, eylül ayında -11,3 değerini aldı. TEPE, bir önceki aya göre 6,7 puan, geçen yılın aynı dönemine göre 9 puan düştü. TEPE'nin geçen yıla ve bir önceki aya göre düşüşünde geçtiğimiz 3 aya göre işlerin durumundaki ve önümüzdeki 3 aydaki satış beklentilerindeki düşüş etkili oldu.

Şekil-2. TEPE (Eylül 2013 – Eylül 2014)

Tablo-1. TEPE (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2012	-3,1	-1,4	-2,3	-6,6	-2,5	-5,6	-5,3	-6,1	-2,3	-2,4	-3,9	-4,3
2013	-2,3	-2,6	-2,6	1,8	-1,8	1,6	0,1	-2,1	-2,3	-2,4	-1,0	-1,5
2014	-4,1	-5,8	-3,7	-5,6	-6,9	-10,4	-7,7	-4,6	-11,3			

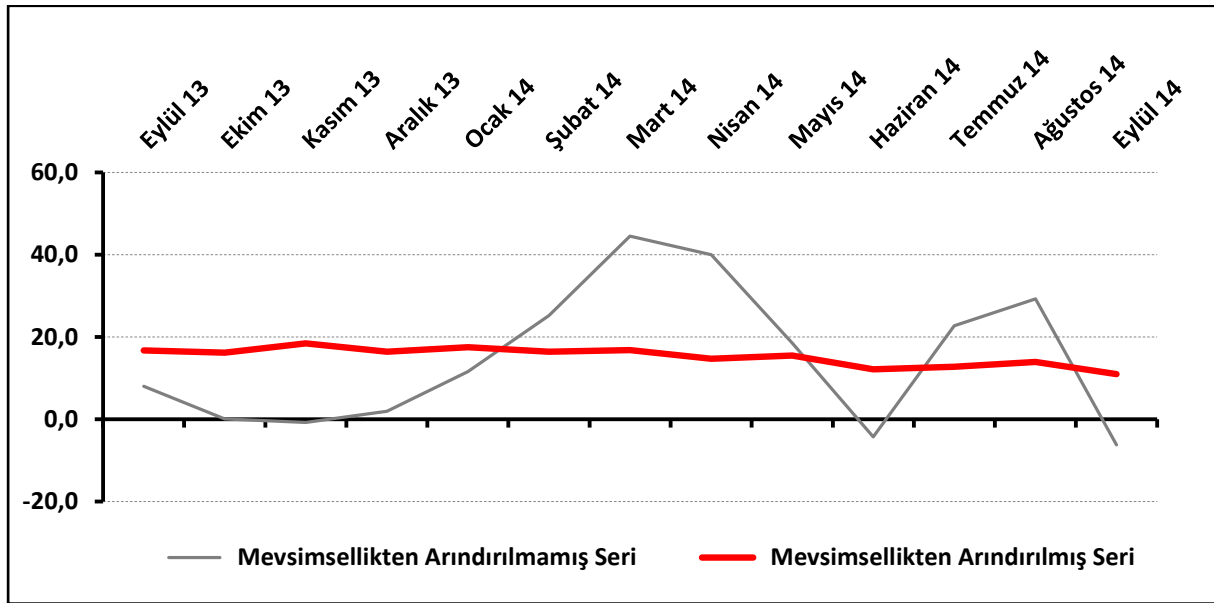
Satış beklentileri 2013 yılının altında kaldı:

Eylül 2014'te TEPE anketi katılımcılarının yüzde 31,6'sı önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, işlerinde kötüleşme bekleyenlerin oranı yüzde 37,9 düzeyinde oldu. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise yüzde 30,5 olarak belirlendi.

Satış beklentileri, temmuz ve ağustos aylarında yükselişin ardından eylülde düştü. Önümüzdeki 3 aya ilişkin beklentilerin denge değeri Eylül 2014'te 11 puan oldu. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinde Eylül 2013'e göre 5,7 puanlık, Ağustos 2014'e göre ise 2,9 puanlık düşüş yaşandı.

Yılın ilk 9 aylık dönemdeki satış beklentileri 2014 yılında 2013 yılının gerisinde kaldı. Benzer şekilde 3. çeyrekteki satış beklentileri 2014 yılında 2013 yılından daha düşük değer aldı.

Şekil-3. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (%arttı – %azaldı) (Eylül 2013 – Eylül 2014)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (%arttı – %azaldı) (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2012	10,3	12,5	11,9	9,9	9,6	10,4	8,2	10,1	12,9	15,0	11,0	13,7
2013	13,2	12,8	14,0	17,3	15,6	18,3	20,2	17,3	16,7	16,1	18,4	16,4
2014	17,5	16,4	16,8	14,7	15,4	12,1	12,7	13,9	11,0			

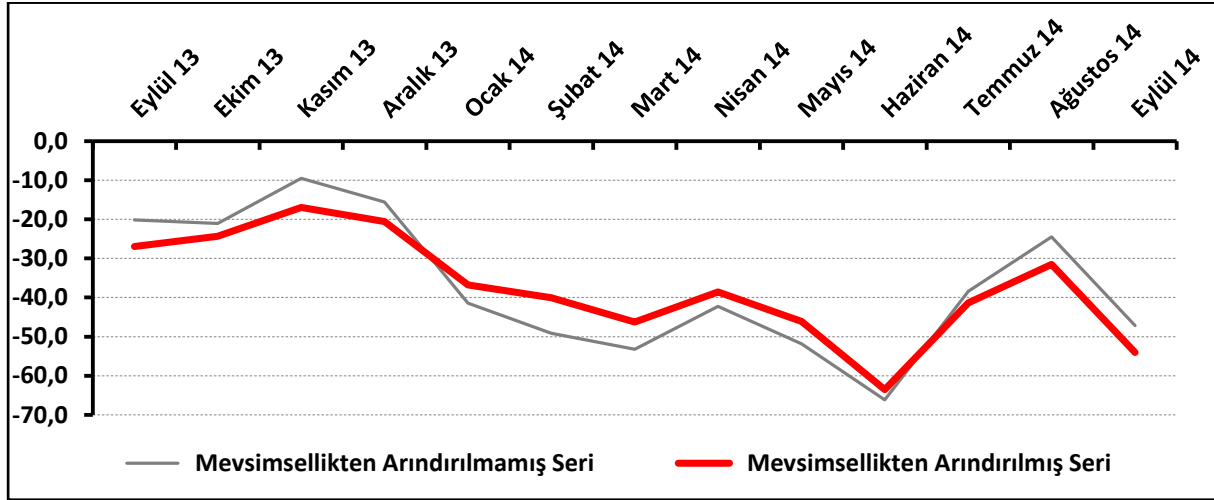
İşlerdeki toparlanma algısı 2009'dan bu yana en düşük seviyede:

Eylül 2014'te TEPE anketi katılımcılarının yüzde 9,4'ü geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 56,6 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise yüzde 34,1 oldu.

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumunun denge değeri Eylül 2014'te -54,1 puan değerini aldı. İşlerin geçen yılın aynı dönemine kıyasla durumunda Ağustos 2014'e göre 27,1 puanlık, Eylül 2013'e göre ise 22,5 puanlık düşüş oldu.

Yılın ilk 9 aylık dönemindeki işlerdeki toparlanma algısı 2014 yılında 2009 yılından bu yana en düşük değerini aldı. 3. Çeyrekler itibarıyla işlerdeki toparlanma algısının 2014 yılında 2013 yılından çok daha düşük bir değerde gerçekleştiği belirlendi.

Şekil-4. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (%arttı – %azaldı) (Eylül 2013 – Eylül 2014)

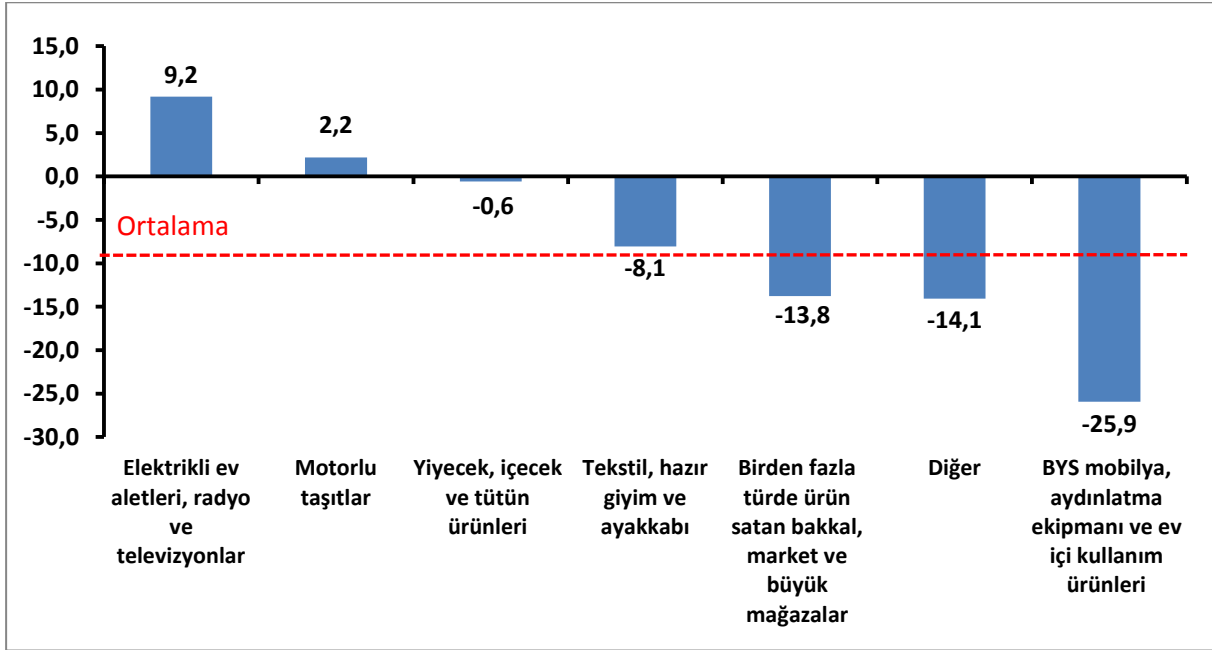
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (%arttı – %azaldı)
(Mevsimsellikten arındırılmış seri)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2012	-28,8	-27,5	-25,7	-23,8	-24,6	-26,8	-30,6	-38,7	-23,8	-27,4	-33,6	-24,1
2013	-21,6	-17,4	-16,3	-22,9	-20,3	-18,1	-31,1	-28,6	-27,0	-24,3	-16,9	-20,6
2014	-36,8	-40,1	-46,3	-38,6	-46,1	-63,6	-41,4	-31,6	-54,1			

Eylül'de elektronik ürünler sektörü en iyi performansı sergiledi:

Alt sektörler itibariyle, geçen yılın aynı dönemine göre; elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar sektörü en iyi performans sergileyen sektör oldu. Bu sektörü motorlu taşıtlar sektörü takip etti. Bu 2 sektör dışındaki tüm sektörlerde geçen yıla göre düşüş yaşandı. Yiyecek, içecek ve tütün ürünleri ve tekstil, hazır giyim ve ayakkabı sektörlerindeki düşüş ortalama düşüşün altında gerçekleşti. Birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar, "diğer" (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.) ve mobilya, aydınlatma ekipmanları ve ev içi kullanım ürünleri sektörlerindeki düşüş ortalama düşüşten daha fazla oldu. Geçen yıla göre en fazla düşüş mobilya, aydınlatma ekipmanları ve ev içi kullanım ürünleri sektöründe gerçekleşti.

Şekil-5. Alt sektör bazında TEPE'nin Eylül 2014'te geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan) (Mevsimsellikten arındırılmış)

Perakendede sadece satış fiyatı beklentileri arttı:

TEPE anketine soru bazında bakıldığında hem Ağustos 2014'e hem de Eylül 2013'e göre, tüm beklentilerde ve mevcut durumlarda düşüş yaşandı. Sadece "önümüzdeki 3 aydaki satış fiyatı beklentilerinde" artış oldu.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan) (Mevsimsellikten arındırılmış)

Sorular	Endeks 09/2013	Endeks 08/2014	Endeks 09/2014	Bir önceki aya göre değişim 09/2014	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 09/2014
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-28,2	-38,2	-46,4	-8,2	-18,2
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ¹	9,1	12,8	10,9	-1,9	1,8
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	4,2	-1,3	-9,5	-8,2	-13,7
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	16,7	13,9	11,0	-2,9	-5,7
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	5,3	2,4	-0,3	-2,7	-5,6
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	19,2	28,4	35,4	7,0	16,2
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-27,0	-31,6	-54,1	-22,5	-27,1
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	5,2	6,1	4,5	-1,6	-0,8

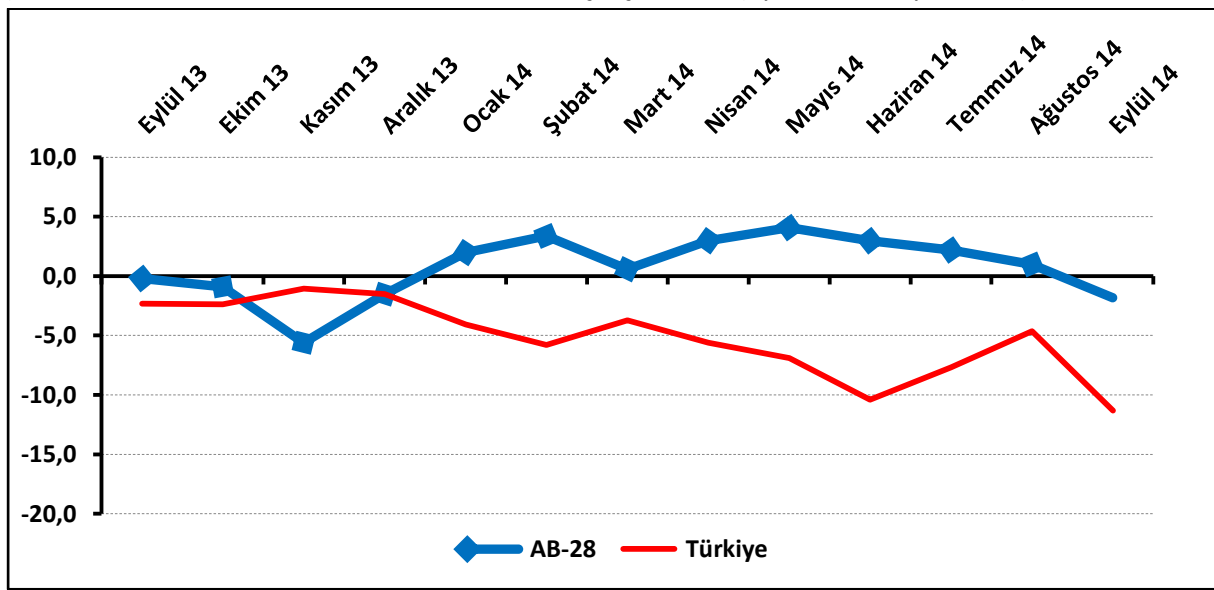
¹ Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4'deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB’de perakende güveni 4 aydır düşüyor:

AB-28 Perakende Güven Endeksi, Eylül 2014’te 1,8 puan değerini aldı. AB-28’de bir önceki aya göre 2,8 puanlık, geçen yılın aynı dönemine göre ise 1,6 puanlık düşüş oldu. Türkiye geçen yıla ve geçen aya kıyasla AB-28’den ve Euro Bölgesi’nden daha kötü performans sergiledi. Türkiye, geçen yıla göre AB-28’de perakende güveni en çok düşen 2. ülke oldu.

Şekil-6. TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Eylül 2013 – Eylül 2014)

Tablo-5. AB-28 (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2012	-13,8	-11,6	-11,0	-8,1	-14,2	-9,6	-9,9	-13,1	-14,9	-12,6	-8,7	-10,1
2013	-9,1	-10,0	-12,6	-13,6	-11,9	-10,1	-6,9	-2,5	-0,2	-0,9	-5,6	-1,5
2014	2,0	3,4	0,6	3,0	4,1	3,0	2,2	1,0	-1,8			

Perakende güveninde AB, Euro Bölgesinin gerisinde kaldı:

AB-28 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında Yunanistan'ın eylül ayında da geçen yıla göre en fazla artış yaşanan ülke olduğu görüldü. Yunanistan'ı, Güney Kıbrıs, Macaristan ve İsveç takip etti. İngiltere, Türkiye, Fransa ve Bulgaristan'da geçen yıla göre düşüş yaşandı. Bir önceki aya göre en fazla artış ise Danimarka'da yaşandı. AB-28 Perakende Güven Endeksi, geçen yıla ve bir önceki aya göre Euro Bölgesi'ne oranla daha kötü performans sergiledi.

Tablo-6. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Eylül 2013 ve Ağustos 2014'e göre) (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

Ülkeler	Eylül 2013'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)*	Ağustos 2014'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
Yunanistan	20,0	-9,1
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	19,3	1,9
Macaristan	18,5	3,2
İsveç	17,8	3,9
Portekiz	12,7	0,8
İspanya	12,2	-2,1
Hırvatistan	10,0	1,5
Litvanya	9,5	-3,7
Slovakya	9,1	0,3
Danimarka	5,7	6,2
Romanya	5,5	-5,1
Hollanda	5,4	-0,5
Slovenya	5,2	-3,0
Çek Cumhuriyet	4,8	1,1
Polonya	4,3	-1,2
İtalya	3,0	-5,5
Letonya	1,5	-0,8
Estonya	1,3	-3,8
Euro Bölgesi-18	-0,4	-2,6
Avusturya	-1,4	0,6
AB-28	-1,6	-2,8
Finlandiya	-1,9	-7,8
Belçika	-4,3	0,5
Almanya	-4,7	-2,8
Bulgaristan	-5,4	-0,5
Fransa	-7,2	-0,8
Türkiye	-9,0	-6,7
İngiltere	-12,4	-5,9

*Sıralama Eylül 2013 değişimine göre yapılmıştır.

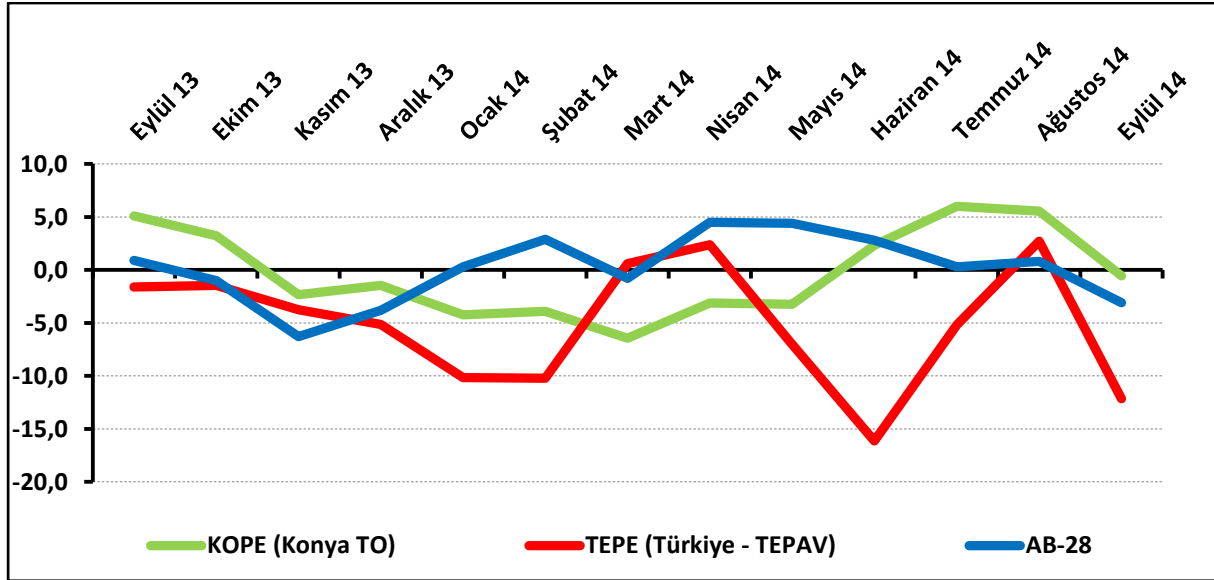
Konya perakendesinde beklentiler bir önceki aya ve geçen yıla göre düştü:

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında Şubat 2012'den bu yana Konya'da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapılıyor.

Eylül ayında TEPE -12,1 değerini alırken, KOPE -0,6 değerini aldı. Haziran 2014'ten bu yana pozitif değer alan Konya perakendesi eylülde düşerek negatif değer aldı. KOPE, geçen yılın aynı dönemine göre 5,7 puan, TEPE ise 10,5 puan düştü. KOPE, bir önceki aya göre ise 6,1 puan düştü. Konya perakendesi, eylül ayında Türkiye genelinden ve AB-28'den daha iyi bir değer aldı. Konya perakendesinin geçen yıla göre düşmesinde önümüzdeki 3 aydaki satış beklentisindeki düşüş ve stoklardaki artış etkili oldu.

Konya perakendesinde geçmiş döneme göre işlerdeki toparlanma algısı geçen yıla göre düşerken, önümüzdeki döneme ilişkin sipariş, satış, istihdam ve satış fiyatı beklentilerde geçen aya ve yıla göre düşüş yaşandı.

Şekil-7. KOPE, TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Eylül 2013 – Eylül 2014) (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi (Mevsimsellikten arındırılmış seri)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2012	---	0,6	2,7	7,9	2,6	1,0	-3,4	4,9	-1,8	-4,1	-6,6	-9,4
2013	-3,6	2,6	4,9	5,9	1,3	-1,0	-1,0	6,0	5,1	3,2	-2,3	-1,4
2014	-4,2	-3,9	-6,4	-3,1	-3,2	2,3	6,0	5,6	-0,6			